

Gródek, 30 listopada 2020 roku

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Znak sprawy: KT.01.04-IX.2020

Sz. P. Urszula Bauer
Śląski Kurator Oświaty

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”, na podstawie *art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.)*, działając w interesie publicznym, składam wniosek o:

1. przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie *art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 ze zm., dalej jako p.o.)* nadzoru pedagogicznego kontroli zgodności z prawem wskazanych w uzasadnieniu postanowień Statutu **Szkoły Podstawowej nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi im. Matki Teresy z Kalkuty z siedzibą przy al. Marszałka Piłsudskiego 21 w Tychach** (dalej: „Statut”) oraz innych wskazanych dokumentów,
2. uchylenie na podstawie *art. 114 ustawy – Prawo oświatowe* niezgodnych z powszechnie obowiązującym prawem postanowień Statutu.

UZASADNIENIE

(1) Brak postanowień w statucie

Zdaniem wnioskodawcy należy zwrócić uwagę na fakt, że w statucie nie określono trybu składania zastrzeżeń do przyznanych uczniowi nagród, a wymóg zawarcia tego rodzaju regulacji został określony w art. 98 ust. 1 pkt 18 p.o.

(2) Brak postanowień w statucie

Postanowienia statutu nie określają trybu składania skarg w przypadku naruszeń praw ucznia, co jest wymagane przez art. 98 ust. 1 pkt 17 *in fine* p.o. Na marginesie należy zaznaczyć, że w § 65 ust. 1, wbrew treści tego postanowienia, zawarto jedynie tryb odwoływania się od kar nałożonych na ucznia.

(3) Kwestionowane postanowienia statutu: § 62 ust. 1 pkt. 2, § 64 ust. 1 pkt 2

„[Uczeń Szkoły Podstawowej nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi ma obowiązek:] brać udział (jeżeli ma możliwości, predyspozycje) w konkursach, zawodach, imprezach, uroczystościach klasowych, szkolnych i pozaszkolnych;”

„[Uczeń może zostać ukarany za zaniechanie obowiązków szkolnych:] nieuczestniczenie w konkursach, zawodach, imprezach, uroczystościach klasowych, szkolnych i pozaszkolnych;”

Zdaniem wnioskodawcy niedopuszczalnym jest nakładanie na uczniów obowiązku uczestnictwa w konkursach oraz zawodach, które stanowią aktywności dodatkowe. Bezzasadnym jest również karanie uczniów za naruszenie wyżej wskazanego obowiązku.

(4) Kwestionowane postanowienia statutu: § 62 ust. 1 pkt 2, § 63 ust. 2 pkt 2, § 64 ust. 1 pkt 2

„[Uczeń Szkoły Podstawowej nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi ma obowiązek:] nie manifestować przynależności do grup lub organizacji o charakterze społecznie szkodliwym;”

„[W przyznawaniu uczniowi nagrody uwzględnia się:] niemanifestowanie przynależności do grup lub organizacji o charakterze społecznie szkodliwym;”

„[Uczeń może zostać ukarany za zaniechanie obowiązków szkolnych:] przynależność i manifestowanie przynależności do grup lub organizacji o charakterze społecznie szkodliwym;”

Zdaniem wnioskodawcy przytoczone postanowienia zawierają bardzo ogólne sformułowanie „grup lub organizacji o charakterze społecznie szkodliwym”, które nie zostało nigdzie zdefiniowane. Może to powodować rozbieżności w ich interpretacji skutkujące ich niezrozumieniem przez uczniów, co jest niedopuszczalne przy regulacji obowiązków, kar, czy też nagród.

(5) Kwestionowane postanowienia statutu: § 62 ust. 1 pkt 4, § 63 ust. 2 pkt 4, § 64 ust. 1 pkt 4

„[Uczeń Szkoły Podstawowej nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi ma obowiązek:] dbać o estetyczny i stosowny wygląd zewnętrzny”

„[W przyznawaniu uczniowi nagrody uwzględnia się:] wzorową dbałość o estetyczny i stosowny do okoliczności wygląd zewnętrzny”

„[Uczeń może zostać ukarany za zaniechanie obowiązków szkolnych:]_niedbałość o estetyczny i stosowny do okoliczności wygląd zewnętrzny”

Zgodnie z art. 99 pkt 3 p.o., w statucie obowiązki ucznia mogą być określone

w zakresie „przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły lub noszenia na terenie szkoły jednolitego stroju”. Pojęcia „ubierania się” nie można interpretować rozszerzająco i rozumieć pod nim również „wyglądu ucznia”. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż w uzasadnieniu do projektu ustawy Prawo oświatowe projektodawca wskazał, że „[w] zapisie dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszanym w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia »schludny«, jako bardzo szeroko rozumiany i nieprecyzyjny”¹. Jasno więc podkreślono, że statuty po wejściu w życie Prawa oświatowego nie mogą już zawierać regulacji dotyczących wyglądu uczniów. Tym samym bezpodstawne jest również nagradzanie, bądź karanie uczniów za ich wygląd zewnętrzny.

(6) Kwestionowane postanowienia statutu: § 62 ust. 6

„Dopuszcza się przynoszenie telefonu komórkowego na pisemną prośbę rodzica i za zgodą Dyrektora Szkoły. Podczas zajęć edukacyjnych i przerw obowiązuje jednak całkowity zakaz używania telefonów. W czasie przerw, przed i po zajęciach telefon ma być wyłączony. Uczeń przynosi telefon do szkoły na własną odpowiedzialność. Naruszenie przez ucznia zasad używania telefonu na terenie szkoły powoduje zabranie go do „depozytu” – aparat odbiera rodzic ucznia za wiedzą wychowawcy. Po trzykrotnym odebraniu telefonu uczniowi, zgoda na jego posiadanie zostaje anulowana przez dyrektora szkoły.”

Kwestionowane postanowienie Statutu może prowadzić do naruszenia przepisów Kodeksu cywilnego. Podkreślić należy, że szkoła nie ma uprawnień do rekwirowania przedmiotów będących w posiadaniu ucznia, nawet w przypadku naruszenia przez niego zasad ujętych w statucie. W sytuacji, gdy uczeń narusza zasady korzystania z telefonów na terenie szkoły, nauczyciel może skorzystać ze zgodnych z prawem powszechnie obowiązujących środków przewidzianych przez współczesne nauki pedagogiczne, a w ostateczności podjąć dążenia w kierunku nałożenia na danego ucznia kary przewidzianej w Statucie, o której mowa w art. 98 ust. 1 pkt 19 p.o.

Nie można również ograniczać prawa do odbioru z depozytu telefonu jedynie do podmiotów, jakimi są rodzice lub prawni opiekunowie. Szkoła musi uwzględniać, że właścicielem sprzętu może być także uczeń lub inna osoba. Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 2020 poz. 1740), jeżeli przedstawiciel ustawowy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych oddał jej określone przedmioty majątkowe do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Koresponduje to z art. 101 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359), zgodnie z którym zarząd sprawowany przez rodziców nie obejmuje zarobku dziecka ani przedmiotów oddanych mu do swobodnego użytku.

¹ Rządowy projekt ustawy - Prawo oświatowe (VIII kadencja, druk sejm. nr 1030, s. 187)

(7) Statut szkoły nie określa szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego uczniów.

Obowiązek uwzględnienia takiej regulacji w statucie określa przepis art. 98 ust. 1 pkt 8 p.o. Zamiast regulacji statutowych, Szkoła postanowiła opracować oddzielny dokument, który trudno zidentyfikować przynajmniej jako załącznik do statutu. Jednakże, na potrzeby wskazania nieprawidłowości w Szkole, przedstawiam przykładowe postanowienia:

- a) **§ 2 ust. 7 pkt 2 Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania stanowi: „oryginały sprawdzianów mogą być udostępnione do wglądu rodzicom ucznia na ich życzenie, podczas zebrań rodziców lub indywidualnych konsultacji, tylko w siedzibie szkoły”**

Zgodnie z art. 44e ust. 4 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2020 poz. 1327 ze zm., dalej jako u.s.o.) sprawdzone i ocenione prace pisemne ucznia są udostępniane uczniowi oraz jego rodzicom, a sposób udostępniania tej dokumentacji określa statut szkoły. Należy zwrócić uwagę, że omawiane przepisy ustawy o systemie oświaty mówią o udostępnianiu prac, a nie o ich udostępnianiu do wglądu. Z powyższego wynika, że intencją ustawodawcy było zobligowanie szkół do udostępniania prac w znaczeniu ich przekazania, a nie tylko pokazania.

- b) **§ 7 ust. 1 Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania stanowi: „Bieżące, śródroczne i roczne oceny nauczyciel uzasadnia ustnie przed wpisaniem do dziennika, natomiast śródroczne i roczne oceny niedostateczne nauczyciel uzasadnia pisemnie. Bieżące oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, począwszy od klasy IV, ustala się w stopniach według następującej skali”**

Zgodnie z tabelą pod przytoczonym postanowieniem Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania kryterium jedno z kryteriów uzyskania oceny celującej brzmi: „[Uczeń] osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne osiągnięcia”. Takie postanowienie stoi w sprzeczności z art. 44b ust. 3 pkt 1 u.s.o. Podobnie bezpodstawne zdaniem wnioskodawcy jest kryterium uzależniające uzyskanie przez ucznia oceny dobrej, bądź wyższej od posiadania zeszytu i przyborów szkolnych. Taka regulacja stoi w sprzeczności z art. 44b ust. 1 pkt 1 u.s.o., ponieważ fakt posiadania przez ucznia zeszytu oraz przyborów szkolnych nie stanowi osiągnięcia edukacyjnego.

- c) **§ 8 ust. 2 Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania stanowi: „Skala oraz szczegółowe kryteria oceny zachowania z zastrzeżeniem § 9 ust. 14”**

Zgodnie z tabelą pod przytoczonym postanowieniem Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania „[Ocenę poprawną otrzymuje uczeń, który:] zazwyczaj dba o higienę osobistą i estetykę wyglądu”. Należy w tym miejscu zauważyć, że

zgodnie z art. 100 ust. 6 p.o. statut szkoły określa zasady ubierania się uczniów na terenie szkoły. Brak jest natomiast podstaw do normowania szerzej rozumianego wyglądu uczniów (w tym jego „estetyki”), a tym bardziej uzależniania od niego oceny z zachowania.

(8) Uwagi końcowe

- a) **Część I ust. 4 procedury organizacji zajęć „wychowanie do życia w rodzinie” stanowi: „Powyższa rezygnacja może być dokonana tylko w formie pisemnej i na 7 dni przed rozpoczęciem zajęć”.**

Zdaniem wnioskodawcy, brak jest podstawy prawnej do uzależniania skuteczności rezygnacji z zajęć wychowania do życia w rodzinie od terminu jej złożenia. W szczególności należy zwrócić uwagę, iż przepisy § 4 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. 2014 poz. 395 ze zm.) nie obwarowują uprawnienia do złożenia rezygnacji żadnymi terminami.

- b) Zdaniem wnioskodawcy budowa statutu jest niezgodna z Zasadami Techniki Prawodawczej, co w znacznym stopniu utrudnia odwoływanie się do przepisów w nim zawartych. Przykładem takiej niezgodności jest § 62 ust. 1 statutu, gdzie nie jest zachowana ciągłość numeracji wewnątrz ustępu.

Wobec powyższego wniosek należy uznać za właściwie uzasadniony.

(—) ŁUKASZ KORZENIOWSKI

Prezes Zarządu

Pismo sporządził:

Arkadiusz Szolc

Pismo zaakceptował:

Michał Bronicki